

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDÁLLAMOK
EGYETLEN MAGYARNYELVÜ KÉPES

GYERMEK LAPJA

Cimborá

Megjelenik havonta 3-szor minden hó 10, 20 és 30. án

FŐSZERKESZTŐ:
BENEDEK ELEK

TARTALOM JEGYZÉK:

K. Kovács Emma: Anyám.
Tamási Áron: Vargyasi kalóz.
Monoky Sándor: A nagymama álma.
Lengyel Miklós dr.: Magyar Pantheon. (Kemény Zsigmond báró)
E—ó: A konyhában.
Szentimrey Jenő: Kemény Simon.
Szondy György: Pók bölcsők.
Elek nagyapó: Gavallér Jankó hőstette.
Elek nagyapó: A macska.
Katona Jenő: A szeretet.
Csatka József: Az élet utjai (II.)
E—ó: A repülőgép.
Heltai Gáspár: A rókáról és a kassáról.
Elek nagyapó üzenetei.
Fejtörő.
A Cimborá könyvvására.

1928. OKTÓBER 30.

ANYÁM

— Ajánlom a fiannak szeretettel. —
Irta: KIRJÁKNÉ KOVÁCS EMMA.

Van egy szó... olyan mint az imádság,
Mint a napsugár, csupa fény.
Első szó, amit gögicselő ajkkal,
Repeső szívvvel rebegetem én.
Egész lelkem benne ujjong, ha mondom,
Csordultig telik meg édességgel.
Nincs, nincs szó, amely versenyre kelhet
Ezzel a legdrágább, legszentebb névvel:
Anyám!

Ha kimondom, előttem ragyog
Áldott két szeme, mint a fényes nap.
Ha kimondom, elfakul a bánat,
A szürke gond is vidám kedvre kap.
Ha kimondom, mintha minden jóság
Szívére ölelne, becézve, áldva.
Ha kimondom, mintha a mennyország
Minden üdvössége a földre szállna:
Anyám!

Oh, gyermekek holdog virágos kertje,
Kiket anyaszíveknek melege éltet,
Szeressétek édes jó anyákat,
Oh, mindenek fölött, forrón szeressétek!
Forronghat a világ, durva parancsa
Uj jeligét írhat a sors könyvébe
De szentebb talizmánt, mint ez édes szó,
Oh, semmi hatalom, nem ad cserébe:
Anyám!

Koldus voltam, árván dideregtem én
A kegyetlen élet süket országutján.
Nekem csak emlék volt, mi Nektek valóság,
Egy sovárgott álom, tünemény, halovány.
Mégis mintha lelke lenne az emlékeknek,
Mely a bölcsömhöz, Hozzá visszavezet
Mégkönnyebbül a kín, megszépül az élet,
Amíg áhitattal írom le a nevet:
Anyám!

Oh, Istenem, adj erőt e szavaknak,
Hogy benne dobogjon, benne égjen
Egész rajongó, forró szeretetem,
Egész átszellemült, meghatott lényem.
Glóriát ragyogjon e szent név körül,
A szeretet, amely mindennél nagyobb,
Mert az eleven, örök szeretet
Elmulthatatlan láncszeme vagyok:
Anyám!

Fiam! Napsugár anyám szívéből,
Megíjult lényének szerelmes kincse,
Oh, szeress te is ily kegyelettel,
Mert nagyobb áldás e földön nincsen!
Ha majd e betűk égetni fognak,
Mig könnyed pereg a sárgult lapra,
Halott szívem is megremeg rá,
Hogy így szerethetsz e gondolatra,
Mint én szeretlek, egyetlen gyermekem,
Rég porladó Anyám! (Berettyó-Széplak.)

VARGYASI KALÓZ

Irta: Tamási Áron.

Ha székely nem volna, kalauz volna.

Különben Erdővidéken van ez a Vargyas.
Valamelyik nap bent vagyok Baróton s folyik
a beszéd. Négyen, vagy ötön voltunk férfiakul.
Egyszerre felveti valamelyik Vargyast.

— Mert az nevezetes hely, — mondják.

— Miről? — kérdem.

— Arról, hogy ott van egész Erdélyben már-
vány-ház egyedül s az is egy székely gazdáé.

— Hát hogy tudá építeni?

— Az könnyen, mert ott a márvány-bánya
a falu töviben.

— Ott, hogy a tűz langja vesse fel, — kacag
huncutul az egyik s megvakarja a fejét s lát-
juk, hogy helyzetet veszen s valamibe belé akar
kezdeni. Mi hagyjuk s ő mondja:

— A nyáron volt, ugy augusztus farkán egy
pénteki nap. Dél elmúlt volt jócskán. Jődögélek
ehejt fel az uccán s hát zug szembe velem egy
autó. De szép volt, ember szebbet ne lásson. Meg-
állok, hogy szaladjon el mellettem — hát lassít
s megáll ugyancsak.

— Kedves uram, szól ki belőle egy ur: — a
vargyasi bányához merre mehetnénk?

— Sok kedvesse van az urnak — mondom,
de csak néz, mint a bagoly. Gondolám, enyhítek
rajta s így szólék:

— A bányához-é?

— Ahhoz.

— A márványhoz-é?

— Ahhoz.

— Jótól kérdik, mert Józsi bátyám nagy ré-
szes benne.

Erre örvendezni kezdnek s hinak, hogy ka-
lózoljam el őket s mutogassam meg. Számítom
magamat s úgy határozok ahajt, hogy megját-
szom ezt is.

— Mehetek, — mondom.

— Üljön fel, kérem.

Felülök reá, a nyavaja törje ki kocsiját s
porozni kezdünk. Ahogy repülünk tova, embe-
rek jönnek szembe s rázzák a kezüket nekünk.
Ismét emberek jönnek s azok is rázzák.

— Hát ezek mit mondanak? — kérdi az egyik ur.

— Ezek azt, amit én szoktam olyankor.

— Hát maga mit szokott?

— Én azt, hogy az Isten a nyakatokat szakassza meg.

Kénszeredeten kacagnak, de vágjuk tovább az utat. Hogy a bánya felé érjünk, sirülünk egyet, valami reccsen s hát úgy kivetődöm oldalt, hogy a szememvilága elhagy. Ugy reptiben még elkívántam, hogy az Isten pofozza meg az autóját, de szörnyű setét leve. Azonban arra eszmélek egyszer, hogy kerülgetnek, vigyáztatnak s mondogatják, hogy nem holt meg, de magam es vevém észre, hogy nem.

Valahogy helyre kentük s taszigáltuk egymást s akkor neki az autónak, hogy azt is józan állapotba tesszük. Ahogy evel megvalánk, gondolom: én elpályázom innét, mert ezeket az urakat az Uristen minden-lette-képpen el akarja pusztítani valahogy.

— Ott az ut, — mondtam. — S tova a bánya.

Reám esnek, hogy immár ott ne hagyam s ők megfizetnek engemet duflán. Gondolkoztam, mintha lémitálnék, későbbecske reá mutatok az autóra s megrázom a ujjamat:

— De erre fel nem.

Engedtek szavamnak s megindulunk. Ahogy a márvány-hegyet elérjük, hát az urak nekifeküsznek a drága, ártatlan márványnak s úgy nézik, hogy igézik meg. Az egyik egyszeribe előhuz egy kalapácsot s aval kopogtatni kezdi.

— E nem igazi márvány, — mondja.

— Nincs reá írva, — azt találok kiszólni a számon s hát haragszik-forma az ur.

— Én tudós vagyok, — mondja.

— Mert én arról nem tehetek: ki mondta, hogy a legyen.

— Szamár beszéd.

Mondom, hogy agya ide a kalapácsot egy mákszemet. Ide adja, fogom a nyelit, nekibukok s ütögetni kezdem én is a márványt.

— Maga mit csinál? — kérdi.

— Tudós vagyok — mondom. — Tessék a kalapács!

De erre elveresedik s hát veti a mérgit:

— Hajja!

— Hallok valami szamarat.

Avval eljöttem, lám, mit csinálnak nálam nélkül. Jövök az uton szép leptiben s éppen azon gondolkoztam, hogy mivel csufoljam meg őket s hát hurrog az autó utánam. Megállítják s szólítanak, hogy üljek fel.

— Erre-é? Erre én nem. De köszönjék, hogy annyi becsületük vala, hogy megállnak. Mert bevallom az uraknak, hogy tova van egy patak s azon a patakon egy hid s én azt a hidat annyira éligazítottam, hogy ott az autó keresztül nem menyen halál nélkül. Azért jegyzém ezt meg, mert látom, hogy mégis tudnak becsületet az urak.

Igy szólék s eleresztem őket előre.

Ahogy a hidhoz értem volna, hát meg van állva azon innét s letelepedtek az ut szélére.

— Ugy-ugy — mondom: — várjanak nyugton, amíg két embert küldök a faluból, hogy megcsinálják ezt a hitvány hidat.

Avval eljöttem haza.

*

Itt béfejezte beszédét a székely, széjjelnézett s egyszerre kacagni kezdett, hogy a könnyei csorogtak.

— Mit kacag? — kérdeztem.

— Hogyne kacagnék, mikor még másnap is ott látták az urakat tul a hidon, aminek semmi baja nem volt.

(Kisbaczon, 1928. okt. 26.)

A NAGYMAMA ÁLMA

Irta: MONOKY SÁNDOR.

A kerítésen
Csörög a szarka,
Ugy meg-megbillleg
Csillogó farka.
Nagyanyóka már
Epedve várja,
Hogy megjőjön a
Kis unokája.
Róla álmodik
Már napok óta,
S mit ő álmodik,
Soh'sem csalóka!

Álmat magyarul,
Álmát elmondja,
És a jövődőt
Abból levonja.

És csudálatos!
A mire vágyik:
Az álom folytán
Minden beválik.

*

Csörög a szarka
Mindegyre jobban,
Nagyanyó szive
Csak nagyot dobban.
Hipp! Hopp! a kocsí
— Mint a mesébe' —
Éppen befordul
A ház elébe.
„Ugy-e, az álom
Nem csal meg engem?
Jer az ölembé,
Kicsike szentem!“

(Vámfalu.)

MAGYAR PANTHEON

Írja: LENGYEL MIKLÓS.

Kemény Zsigmond báró

— 1814—1875. —

Kemény Zsigmond

Erdélyi főnri család ivadéka volt, mégis korán megismerte a szenvedést. Arvaságra jutott és a szülői ház melegét még a nagyenyedi kolégium gondos nevelése sem pótolhatta teljesen. Pedig kitünő tanárai voltak. Itt tanárkodott akkoriban idősebb Szász Károly, ki a koránérett fiút kis barátjának tekintette; vezette és irányította.

Alig serdült fel, a mozgalmas erdélyi politikai élet maga felé sodorta. Jogi és orvosi tanulmányait be sem fejezve a korszak legégetőbb politikai kérdéséhez szólott hozzá. A követválasztások és tisztujítások alkalmával megnyilvánuló korteskedés és erőszakoskodás arra készítette, hogy megírja A korteskedés és ellenszerei című röpiratát. Ekkor vonta magára Széchenyi István gróf figyelmét. Széchenyi lapot szándékozott alapítani, hogy a hónapról-hónapra erősebben előtérbe nyomuló Kossuth-pártot visszaszorítsa. Kemény azonban nem csatlakozik a nagy

reformátorhoz; már érezte, hogy Széchenyi hangja a pusztába vész el; a lázasan előtörő nemzet sohasem fogja többé vezérnek elismerni az óvatost, minden erőszakos lépéstől óvakodó politikust. De Kossuthhoz sem csatlakozik, hanem az ugynevezett centralista csoporthoz. Ezek a Pesti Hírlapban hirdették céljaikat: meg akarták változtatni a régi, már elavult és a fejlődést akadályozó kormányzati és gazdasági berendezkedést. Olyan országgyűlést álmodoztak, melyet a nép választ; minisztériumot kívántak, melyet a király nevez ki ugyan, de a nép-választotta országgyűlés felelősségre vonhat. Hogy aztán az országgyűlés hatalmát semmi se korlátozhassa, meg akarták szüntetni a vármegyei rendszert. A párt kicsiny volt és az ősi vármegyéhez ragaszkodó nemesség előtt nem is volt népszerű.

Az események rohamosan követték egymást. A februáriusi francia forradalom hírére a pozsonyi országgyűlés Kossuth Lajos befolyása alatt egyszerre megszavazza azokat a törvényeket, melyekért olyan régóta küzdöttek a pártok. A király 1848 április 11-ikén szentesítette az országgyűlés határozatát.

Az első felelős miniszterium élete nem volt hosszú: megkezdődött a küzdelem a nemzet függetlenségéért. A Pestről kiszorított országgyűlés Debrecenbe költözött. Kossuth megszervezte az ellenállást. Kemény is Debrecenbe ment a kormányral; társaival kétségbeesett kísérletet tett arra, hogy a nemzet és az uralkodó között ne vágja el a kibékülés lehetőségét. Küzdelme azonban meddő volt. A fegyverek csörgése közben mind a két fél a sikerben szokott bizni; a lelkekben uralkodó bosszuvágy és elkeseredett gyűlölet — sohasem engedi a békés hang érvényesülését.

A szabadságharc elbukott. Az országra nehézedő halálos csöndben Kemény szólal meg először: keresi a szerencsétlenségből kivezető utat. Egy szó a forradalom után, majd Még egy szó a forradalom után című röpiratával alig ért el hatást. Egyik oldalon tort ültek az annyi sikertelen kísérlet után véglegesen legázolt Magyarországi romjain, másik oldalon irtózatossal bosszuvágygyal köszörülték a sikertelen harcban kiesorbult fegyvereket.

Kemény tisztán látta, hogy a szembenálló felek — uralkodó és nemzet — céltalan ábrándok

A KONYHÁBAN

— Mühlbeck Károly rajzával. —

Fazék, lábas, a lábasban fakanál. — Édes anyám, lelkem, anyám, mit csinál? — Édes fiam, lelkem fiam, mért kérde? Nem látod-e, hogy főzöm az ebédet? — Édes anyám, lelkem anyám, segíték. Ha úgy tetszik, még asztalt is teríték. — Édes fiam, lelkem fiam, ne teríts. Inkább nekem a kútból vizet meríts. — Édes anyám, lelkem

anyám, szaladok. Egyet ugrom, kettőt szököm. itt vagyok.

Tűzhely alatt lobog a tűz, hogy lobog! A lábasban a gulyáshus susterog. — Édes anyám, lelkem anyám, de jó kend! Milyen pompás, jó ebédet főzött kend!

E—ó.

után futnak és a gyötrelmes szembenállás mind a két fél erejét megőrli. Lapjában, a Pesti Naplóban, lankadatlanul hirdette a kibékülés szükségességét és kereste a kibékülés felé vezető utat. Tábor a évről-évre erősbbödött, míg végre az európai politikai állapotok megérlelték a kiegyezést. De Kemény munkájának eredményében nem sokáig gyönyörködhetett. Ugy járt, mint a próféták: csak bepillantott az ígért földjére. Testi és lelki szenvedései megőrölték idegrendszerét és elborult lélekkel élt még évekig pusztakamarai birtokán.

Kemény Zsigmond egyike volt a legnagyobb magyar regényíróknak. A szabadságharc előtt jelent meg első regénye: Gyulai Pál. A regény háttéré a Báthoryak nyugtalan és véres korszaka. Főhőse Gyulai Pál, a fejedelem hűséges embere. Éppen ez a tulzáshá vitt hűség sodorja a főhőst veszedelembe. Ellenséget, veszélyt lát ott is, ahol nincs. Képzeletében inogni látja a fejedelmi trónust; egyetlen erős érzés él a lelkében: meg kell mentenie a fejedelmet minden áron, még a bűn, a vér, az erőszak árán is. Igazságtalanságot követ el és éppen ingatag lelkű fejedelem részéről éri a megtorlás. A regény elolvasása után érezzük az emberi erő tehetetenségét: az emberi sorsot úgy látjuk magunk előtt, mint

a szélvészben kavargó falevelet: nem vagyunk urai magunknak; öröklött és belénknevelt tulajdonságaink, helyzetünk és környezetünk rabjai vagyunk: a szeszélyes sors forgószél módjára kap fel bennünket a magasba, vagy vág le a mélybe.

Zord idő című regényében a mohácsi vészt követő szomorú harcokat rajzolja. A rajongókban a szombatosok pusztulását írja meg. Ennek a regénynek és Az özvegy és leánya című művének tárgya szintén erdélyi.

Kemény Zsigmond regényeinek háttéré mindig egy viharos történelmi korszak. Ebbe a korszakba illeszti be regényeinek szomorú sorsu hőseit. Nagy ereje éppen abban van, hogy a történelmi korszakot líven rajzolja meg. Alakjai benne élnek a korban, nem tudnak kiszabadulni abból a gondolatkörből és érzelmvilágból, mely a korszakot mozgatja. Az olvasó azt érzi, hogy nemcsak a múlt emberei támadnak új életre, hanem az egész létűnt világ, hogy az utókor szintén szenvedő gyermekének egyszer megmutassa testi és lelki szenvedéseit és rámutasson azokra az őrvényekre, melyeknek feneketlen torkában nemcsak emberek, hanem nemzetek is tűntek el.

(Budapest.)

KEMÉNY SIMON FELÁLDOZZA MAGÁT HUNYADIÉRT.

(1442)

— SZENTIMREI JENŐ Verses magyar krónikájából. —

I.

Mezid bégnek roppant serge
Erdélyben dul, éget, rabol.
Amerre lép, korom, pernye
S átok kél a romok alól.
Két Küküllő vize mellett
Fehérvárhoz közeledik,
Tövis alatt hidat veret
S azon át is ereszkedik.

Hős Hunyadi marok néppel
Szentimrénél várja szembe
S Lépes püspök segélyével
Belevág a török rendbe.
Most Mezidbég vissza torpan
S hogy kudarcát megtorolja
Szeben vára alá robban
S nagy erővel ostromolja.

Nagy Hunyadi János vajda
Seregeit szaporítja,
A törököt hátba kapja
S Szeben alatt megszorítja.
Jöjjön hát a fölmentő had,
A török a harcot állja.
Patakkal hull a vér holnap:
Készül Mezid nyílt csatára.

Népének parancsba adja
Csata előtt való este,
Hogy Hunyadit élve-halva
El kell fogni! Őt keresse
Minden kard és minden kópja,
Rája rontson mind, ki bátor,
Ha ő elhull, mint a csorda
Szétszalad a magyar tábor.

Am a védők is kiesapnak
Hátába most Szebenvárból,
S hirmondók ha maradnak
Hős Mezid roppant hadából.
Kemény Simon szent emléke
Idefénylik mint a fáklya
S mint a hősök mintaképe
Világít az éjszakába.

Viszik a hirt magyar kémek,
Viszik hírét török tervek,
Hadnagyok a fővezérnek
Sátorába seregelnek.
Hős Kemény, ki Hunyadinak
Termetre és arcra mása,
Csöndet intvén társainak
Szót kér most a nagy tanácsba:

„Nagy Hunyadi, a te karod
Nem hullhat le tétlen, holtan,
De tán olyan jó hadnagyod
Akadhat még, mint én voltam.
Hadd vezessem én a sereget,
Add reám, vezér, ruhádat,
Engem kópja átálverhet,
Csak te védj tovább hazámat“.

II.

Reggel rézdobok pörögnek,
Harci sipok megajdulnak,
Jaj, már haldoklók hörögnek,
Drága ifju fők lehullnak.
Magyar—török egyberoppan,
Kard sikongva cseng a vérben,
Vitéz Kemény Simon holtan
Fekszik el az őszi réten.

„Győztünk!“ rivalg a török már,
A magyar had inog, bomlik,
Amikor a Cibin-hidnál
Mint az ár a rétre omlik
Az igazi, a feltámadt
Hunyadi a derék haddal.
Ahol érik, belevágnak,
S a török fut, rohan, nyargal.

* A hős Kemény Simon őse volt Kemény Zsigmond-nak, a nagy regényírónak, akinek életrajzát ez ujság más helyén olvashatjátok.

Pompás Izü
magas tápértékű
mindenüftkap-
ható a

STOLLWERCK TEJKARAMELLA

PÓK BÖLCSŐK

Irta: Szondy György.

Aki azt hinné, hogy legpuhább bölcsője a király gyerekének van, az ugyan tévedne! Annál még a közönséges keresztes pók is különbet készít, pedig az övé az egyszerűbbek közül való. Még sincs pihe — olyan puha, patyolat, olyan ragyogó, selyem, olyan simuló, mint amilyen ez a bölcső-zacskó.

Mert a formája sem afféle mindennapi. Az nem is volna jó; holmi kereken guruló, vagy hintán ingó-ringó alkalmatosságnak nem sok hasznát látnák a pók-gyerekek. Őket nem kell ringatni, csucsujgatni. Alusznak anélkül is, mert hiszen még ki sem keltek a tojásból. Amikorára pedig kikelnek, már ott is hagyják a bölcsőjüket. Indulnak szerte, hetedhét-ország ellen szerencsét próbálni.

Ez bizony elég furá, de hát régi igazság: „ahány ház, annyi szokás.” Keresztespókéknál az a szokás, hogy a gyerekeket nem dajkálhatja a mamájuk, mert rég elpusztult már, mikorára ők kikelnek a tojásból. Ősztől tavaszig petealakjában szundikálnak a gyerekek. Ki takargatja, ki melengeti őket a rémséges téli hidegben, mikor keresztespók-mama meghalt az első deres hajnalon?

Mégis ő gondoskodik az apróságról. Szép-séges, finom kis zacskót sző a petéi számára, a leglágyabb, legdrágalátosabb sárga pókselyemből. Meg is béleli: jajj, valahogy meg ne fázzanak, el ne ázzanak a kis árvák! Amikor elkészült a bölcső, egy ideig magánál tartogatja. Rákuprodik, ül, üldögél rajta mozdulatlanul naphosszat. Mintha bucsuznék a gyerekeitől. Mintha szíve fájna, hogy el kell válnia tőlük nemsokára.

Ha el akarjuk kergetni róla, dühösen védekezik. Ha menekül, ingói között magával cipeli.

Amikor pedig érzi, hogy közeleg az utolsó perce, elrejtja a drága zacskót valami jó, meleg zugocskába. Ott pihennek a pókgyerekek tavaszig.

Utak mellett, csapzott kórókon is gyakran találhatni pókbölcsőt. Látják is sokan, mégis kevés ember szeme veszi észre, hogy van. A legtöbbben kerékről odafreccsent sárnak vélik. Mert olyan, valóságosan olyan. Akkora gömböcske, mint egy nagyra nőtt borsószem. Szürke, mert hiszen sárból van. De ha az ujjaink közé vesszük, a legkisebb nyomásra összeroppan a száraz sár. Fehér selyem villog ki alóla. Fehér selyemtakaró közepében pihennek a peték.

De a legszebb mégis a szallagos keresztespók bölcsője. No, már ennél még a függő cinke csodálatos ingó-lengő rezidenciája sem különb. Olyan az alakja, mint a léghajó. Mintha valami

galambtojásnyi léghajócskának az alsó szélét kicsipkézték volna, aztán fölfordították, selyem fonalakkal száraz fűszálakra akasztották volna. Hófehér, vastag és sűrűszövésű selyem a burkolata. Nem szakad és vizálló. Ez védi a petéket a harmat, a hó, az eső nedvessége ellen. Vörösbarna és fekete selyemmel himzett, elágazó rajzok diszítik. Alatta halvány vörössárga, hattyupihénél lágyabb gyapotréteg burkolja körül a parányi selyemzacskót. Nemezhhez hasonló a fedőlemez anyaga, ami a léghajó száját betapasztja.

Csendes augusztusvégi éjszakákon szövi a kis pók csodálatos selyemgömbjét. Ha elkészül vele, elvonul, elpusztul. Ő sem látja a gyermekeit soha.

A legnagyobb pókunknak szongáriai cselőpók a neve. Hatalmas, diszes állat! Jóval természetesebb a keresztes póknál, barna szőrbundát visel. Nem háló a lakása, hanem barlang. Hüvelykujjni csövet ás függőlegesen a földbe, abban tanyázik.

Ő már aztán boldog mama! Megláthatja a gyerekeit, még sétára is elviheti őket. El is viszi. Hátára szedi az egész pereputtyot. Ha hozzáérünk, százfélé fut a hátáról a gyerekhad.

Nagyfényes délutánokon meg-megáll a gyerekekkel az erdő tisztásain. A porontyok lemerészkednek, el is kószálnak erre-arra. De mindenik oda köti magát egy fonállal az anyja lábához. Ha veszedelem közeledik, pók anyó megrántja a fonalat. Szaladnak haza a gyerekek, föl a mama hátára, aztán usgyé! Szégyen a futás, de hasznos.

Ez a legősibb telefon. A jó Isten ezt is egy anyának adta, hogy megvédhesse a gyermekeit! (Debrecen.)

Minden kornak megvan a maga szenvedélye. A mai embernek legnagyobb öröme a tánc. Ma nem csak a fiatalság táncol, de táncol a meglett ember is, sőt nagyobb városok nyilvános helyiségében nap-nap mellett ott táncolnak a vénülni sohasem akaró öregek. A művészi táncnak könyvtér ajánljuk annak a serdültebb ifjúságnak kezébe, amely nem felejtje el a hétköznapi táncok forgatagában, hogy a sok táncos és táncosnőn felül vannak még ma is táncnak igazi művészei, akik a legszebbet és legtökéletesebbet nyújtják, amit e művészetben csak nyújtani lehet. A világ legnagyobb táncművészeinek fényképeit mutatja be a **DER KUNSTLERISCHE TANZ UNSERER ZEIT** című könyvünk 110 képből. A mozgás és mozdulat művészetét nyújtja e könyv, amely minden úri családnak disze leendő. A hatalmas kötet beszerzési ára mindössze 162.— lei és a pénz előzetes beküldése ellenében szállítja a **Cimbora** kiadóhivatala.

GAVALLÉR JANKÓ HÖSTETTE

Kedves Nagypókám! Örömmel látom, hogy Róka Piróka kedves barátóm is beállott a Cimbora munkatársai közé, amiből eszembe jut, hogy tyhü! de rég nem ittam én a mi imádott újságunknak. Piróka kedves barátóm egy oly történetet írt meg, amelynek szemtanúja volt, én olyat írok meg, amelynek cselekvő hőse voltam.

A dolog így történt: A nyáron a híres szovátai fürdőn nyaraltunk kedves szüleimmel. Egy délután, amint a tó partján sétáltam, keserves sírás ütötte meg fületem.

Nosza, siettem a sírás irányába, s hát, mit látok? Egy kislány ott ül a tó partján, s persze, hogy ez sírt olyan keservesen, mint ahogy az a kislány sírhat, akiről így szól a nóta: Sír a kislány a Balaton partján... Mondanom sem kell, hogy meggyorsítottam lépteimet egy pillanat alatt és ott álltam a kislány előtt, udvariasan meghajtottam magamat, de ő ezt nem látta, mert arcát, szemét zsebkendőjébe temette, abba hullatván keserves könnyeit.

— Kisasszony, — szóltam én — van szerencsém magamat bemutatni: az én nevem Gavallér Jankó. Ha szabad kérdeznem, miért sír olyan keservesen?

Erre a kislány lassan elvonta arcáról és szeméről a zsebkendőjét s szivszaggatóan zokogta:

— Mu-mu-ci be-be-be le-le-e-sett a tó-tó-ba-ba.

— Ah! — kiáltottam én s önkéntelen a tóra irányítottam saszememet. Szörnyű látvány tárult saszemem elé.

Már csak a két kicsi lábacskája látszott Muci babának, még egy pillanat, örökre elmerül s a tó iszapos fenekére lesz a sírja, ahonnan nincs feltámadás. Nem azért mondom, mert a Gavallér János fia vagyok, de én a legválságosabb pillanatban soha sem haboztam. Nem haboztam most sem, összecaptam tenyeremet s vakmerő

halálugrással beleugrottam a tóba, igen, fejfel ugrottam bele, mert akkor már a lábacskája sem látszott Muci babának és biztos kézzel megragadtam Muci lábacskáját. Hiszen, csak ez kellett, hogy a kezembe érezzem, a többi már gyerekjáték volt nekem, mert bár fejem felett össze-összecaptak a háborgó hullámok, nyilegyenesen usztam a tó partja felé, ahol a kislány buzgón imádkozott az én életemért. Nem hiába mondja a nóta, hogy:

— Ne sirj, kislány, olyan keservesen, Imádkozzál, megsegít az Isten...

mert, lám, meg is hallgatta a jó Isten a kislány imádságát: megmentettem az aranyos kis porcellán baba életét.

— Kisasszony, — mondtam én — tessék, itt a babája.

Más ember hozzátette volna: máskor vigyázzon rája, de én, azért mondom, mert fia vagyok az apámnak, nem mondtam ezt, csak előkelően átnyújtottam a babát. A kislány nem győzött hálálkodni, de én erre mindössze ennyit mondtam:

— Szót sem érdemel, kisasszony. — Azzal meghajtottam magamat, nyugodtan hazaszaladtam, persze, nyomban átöltözöktem.

Kezét csókolja:

Gavallér Jankó.

A másolat hitelűl:

ELEK NAGYAPÓ.

Hiz!kura
Téli sport
Eg é z éven
át nyitva!

HORN

GYERMEKOTTHON

TATRANSKÁ LOMNICA

MAGAS TÁTRA, C. S. R.

Magaslat
üdülőttelep ide
ges, feltáplálásra szo-
ruló, vérszegény és
gyenge gyerme-
kek részére

HORN J. IGAZGATÓ

A MACSKA

Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ.

Volt egyszer egy öreg ember meg egy öreg asszony s volt azoknak egy szép növendék fiók. Az öreg ember is, az öreg asszony is erősen zsugori volt, folyton csak a pénz gyűjtésen járt az eszük. No, de lassanként lejárt az órájuk, meghalt mindakettő, még pedig egyszerre. A fiú megsiratta, szépen eltemette őket, aztán, mert esteledett, alkonyodott, hazament a temetőből s lefeküdt az üres házban. Hej, de furcsa álma volt! Azt álmodta, hogy megjelent egy ősz öreg ember s azt mondta neki:

— No, fiam, meghalt apád, anyád, reád maradt minden vagyonuk, de merthogy a vagyon felét nem igaz úton szerezték, a felét a szegényeknek kell adnod, a másik felét pedig a tengerbe dobnod. De ha a tenger színén valami fenn marad, azt, ha csak egy dara papiros is, halászd ki s őrizd meg jól.

Az ősz öreg ember elült, a fiú pedig fölébredett s végig gondolta az ő csudálatos álmát. Hej, hogy elszomorodott! Hát, most mi lesz vele, ha a vagyon felét a szegényeknek kell adnia, felét meg a tengerbe dobnia? Sokáig tűnődött ezen, de végre is azt határozta, hogy követi az ősz öreg ember tanácsát. A vagyon felét a szegényeknek ajándékozta, másik felét a tengerbe dobta, s hát mi történt? Az történt, hogy egy szépen összegöngyöltött papiros ott maradt a tenger színén. Nosza, mindjárt kihalásztá, aztán kigöngyöltette s ugyan mi volt benne? Abban bizony egy öt forintos bankó!

— Na, ezzel ugyan nem megyek sokra, sóhajtott a fiú, s nagy búsan elindult világgá.

Ment, mendegélt s rengeteg erdőbe ért, ottan talált egy kis házat, kopogtatott az ajtaján. Egyszeribe nyílt az ajtó s egy öreg asszony lépett ki azon.

— Adjon Isten, édes néném asszony! Adna-e szállást éjszakára, Isten nevében?

— Istené a szállás, — fogadta az öreg asszony, — térj be, édes fiam.

Bement a fiú a kis házacskába. Az asztal mellett ült két asszony s három férfi, akik egymással szép eszedesen beszélgettek. Aztán látott még a szobában egy kicsi szürke állatot a fiú, de nem tudta, miféle állat lehet az, mert olyat még sohasem látott.

— Ugyan bizony, miféle állat ez? — kérdezte a fiú.

— Ez macska, — felelték a házbeliek.

— No, — mondta a fiú, — öt pengő forint egész vagyonom, de ha azért ide adnák, megvenném.

Jól van, — mondotta az öreg asszony, — legyen a tied. Adjon Isten szerencsét hozzá.

Másnap reggel felkészülődött a fiú, megköszönte a szállást, elbúcsuzott, a macskát a köpenyeg alá dugta, s addig ment, mendegélt, amíg épen a király városába ért. Gondolta magában, fölmege a palotába, mert halotta, hogy a király igen jó ember, — hátha szolgálatába fogadná. Nem sokat habozott, fölment a palotába s éppen akkor lépett be a rettentő nagy ebédlő-szobába, amikor a király s a fő-fő udvari emberek asztalnál ültek.

Köszönt a fiú illendően, a király fogadta, de szeméjára tátva maradt a fiúnak, mert az a nagy ebédlő-szoba teli s teli volt valami kicsi állatocskákkal, s azok a kicsi állatocskák köröskörül szaladgáltak, majd leverték egymást, annyian voltak. Aztán felugráltak a király asztalára, bele az arany tálakba, tányérokba: ebédelt volna szegény király, ha tudott volna! Hiszen, ha csak még ez lett volna, de össze-visszamarták a királynak meg azoknak a nagy uraknak a kezét. Az inasok szaladgáltak, mint a bolondok, kergették, rugdosták azokat a kicsi állatocskákat, de nem bírtak velük.

Nézte, nézte a fiú ezt a csudát s aztán kérdezte:

— Hát ezek miféle állatok?

— Ezek bizony patkányok, fiam, — mondotta a király. — Már sok-sok esztendeje, hogy meglátogatnak engem, nincsen tőlük nyugodalmam s nem tudom ki-
pusztítani őket.

Abban a pillanatban, ahogy ezt a király mondotta, kiugrott a fiú köpenyeg alá a macska. Hej, Uram, Te-remtőm, lett erre szaladás össze-vissza, szörnyű cinco-
gás! Egymásután fogdosta el a macska a patkányokat s egy szempillantás mulva százával heverték a szoba föld-
jén, akít pedig meg nem fogott, azok eltűntek, mintha föld nyelte volna el.

— Hát ez miféle állat? — kérdezte a király.

— Ez bizony macska; most vettem öt pengő forin-
ton.

— No, fiam, az Isten vezérelt ide téged! — örven-
dezett a király. — Kérj magadnak, ami csak tetszik, mindent megadok. Akarod-e, hogy az első miniszterem légy? Vagy a lányomat akarod s vele fele királyságo-
mat?

— Ha már választanom szabad, felséges királyom, — mondotta a fiú, — én a leányt választom s vele a királyságát.

— No, ha úgy, hát legyen úgy, — mondotta a ki-
rály, s egyszeribe nagy lakodalmat csaptak.

Közben a fiú aranyos hintót küldött azokért a jó emberekért, akikől a macskát vette, elhozatta őket a palotába s ott tartotta holtig. Bizony mondom, ettől kezdve jól volt dolguk, sóra, fára nem volt gondjuk.

Igy vót, szép vót, mese vót, máig is él, ki meg nem
hót.

(Kisbaczon.)

SZERETET

Irta: Katona Jenő.

Szeretem a reggelt,
Mit az első fénysugár jelent,
Szeretem a harmatcseppet,
Mit az égi tündér fűszálra lehel.
Szeretem a rózsák hasadását,
Szeretem a perzselő delet;
Szeretem az árnyas délutánt,
Mikor a Nap fáradtan éjbe vágy.
Mindenek felett pedig Téged,
Ki uralkodsz földön, égen,
Jó Atyám, Téged szeretlek én!

(Bályok, Biharmegye.)

A régi római és görög kor művészetét minden diák ismeri. A görög művészek alkotásai halhatatlanok ma-
radnak minden időknél át. A legszebb görög szobrászati alkotásokat gyűjti egy kötetbe a „GRIECHISCHE BILDWERKE“ című könyv, amelyet mindössze 118.—
lelnak előzetes beküldése ellenében a Cimbora kiadó-
hivatala szállít.

AZ ÉLET UTJAI

Mesejáték 4 színben.

Írta: CSATKAI JÓZSEF.

Személyek:

Apa, Anya, Peti, Dani, Utörző, Kinai császár.
(Folytatás és vége.)

3. SZIN.

A KINAI CSÁSZÁRNÁL.

Császár:

Jól csak akkor megyen a császárnak dolga,
Ha van udvarában hű és dolgozó szolgál.

Peti (belép):

Felsőleges császárom, a kezét csókolom,
Ha szolgálának fogad, szolgáljni jól fogom.

Császár:

Ez oszt helyre legény, legjobbkor jött épen,
Legfelső szolgálának felfogadom szépen.
Nézd, itt ez a szokás: egy perc — egy esztendő
Mindjárt megmutatom, mi lesz a teendő,
Nagy ám a kínai császárnak hatalma
És a hű szolgálának szép lesz a jutalma.

Peti:

Az én izmos karom a munkát kívánja,
Hogy lesz-e jutalma, nem is nagyon bánja.

Császár:

Nos, szaporán, fiam, rendezd el könyvtáram,
Takarítsd tisztára szép császári váram.
Fényesítsd ki ékes császárkoronámat,
De gyorsan, hisz tudod, hogy az idő vágdat.
Amíg te dolgozol, én kissé ledülök,
Üdítő álomba el is szenderülök.
(Zeneszó mellett elalszik.)

Peti (dolgozik):

Belepett itt mindent évszázadok pora,
Felkapok egy seprőt, azzal seprek tova (madártoll-
seprővel)

A legszebb könyveket a pók behálózta,
Leseprüzöm a port. Ó, milyen szép könyvek!
Mily szép lesz a könyvtár, ha mind rendbe jönnek.
Szegény öreg császár, áldodj boldog álmod,
Mellletted virrasztnak könyvbéli szép álmok.
Nem hittelek volna ilyen tudatlanak,
Nem is sejtéd talán, itt mily kincsek vannak.

Hamar a koronád, gyorsan kikefélem (leveszi a fejéről)

Többet nem fogsz ézni ezért, én úgy vélem.
Ragyog már fényesen császár koronája,
Elvégzé a dolgát császár hű szolgálja.

Császár (felébred):

Ámulok-bámulok, alig tudom hinni,
Lehetséges volt ezt mind keresztül vinni?
Ragyog a könyvtáram, tiszta a palotám
És ragyog a főmön császári koronám!
Most pedig jöjjön a munkádnak jutalma,
Meglátod, van ám a császárnak hatalma.
Im, itt van két láda, egy kisebb s egy nagyobb,
Az lesz majd a tied, melyiket választod.

Peti:

Nem érzem magamat méltónak e kegyre,
De mert most nem megyek le völgybe, föl hegyre,
Hanem a virágos nagy utat választom,
Magamat nagy sullyal ezért se fárasztom.
Kisebbit ládával szívesen beérem,
Felsőleges császárom, csak a kicsit kérem.

Császár:

Ime, vedd a kis ládát és élvezd utadat,
Amely szép ligetek, berkek mellett halad.
Virágos partocskák, szép sima tavaeszkák,
Hullámok a csacsák, néma kis halacszkák
Legyenek társaid, időd jól fog telni
S ha teli a szived, kezdj el énekelni.

Peti:

Császárom, jószágod nem feledem én el,
Áldjon meg az Isten, mind a két kezével.
(meghajol és elmegy.)

Császár:

Fáradt s öreg vagyok, de mégse nyughatom,
Ha szolgálám nincs, szemem én le nem hunyhatom.
Isten, ki intézed minden ember dolgát,
Könyörgöm, küldj nekem újra egy hű szolgálát.

Dani (belép):

Felsőleges császárom, a kezét csókolom,
Ha szolgálának fogad, szolgáljni jól fogom.
Szép tavaeszkák mellől, hosszú utról jöttem,
Ámde izmos karom a munkát kívánja,
Fogadjon fel engem, mondom, meg nem bánja.

Császár:

Egy hozzád hasonló előbb ment el épen,
Helyette szolgálának megfogadtak szépen.
Nézd, itt ez a szokás, egy perc egy esztendő,
Mindjárt megmutatom, mi itt a teendő.

Dani:

Miért olyan sürgős, nem érünk rá, kérem?
(magában) Legalább mondaná meg, hogy mi lesz a
bérem?

Császár:

Nos, szaporán, fiam, rendezd el könyvtáram,
Takarítsd tisztára szép császári váram.
Fényesítsd ki ékes császári koronámat,
De gyorsan, hisz tudod, hogy az idő vágdat.
Amíg te dolgozol, én gyorsan ledülök,
Üdítő álomba el is szenderülök (elalszik).

Dani:

Milyen szép pókháló van itt köröskörül,*
S ha feldulom, a pók annak biz nem örül.
A pók művészetét becsülöm én nagyon,
Ezért a hálót én bizony meghagyom.
Porosak a könyvek, úgy veszem ezt észre,
Nyilván nem kerülnek igen gyakran kézbe.
És ha olvasásra nem elég jófajta,
Kinek baj, ha kilószámra van a pór rajta.
Milyen szép kis seprű! — Ne legyek ám Dani,
Ha nem volna nagy kár ezt bepíszkítani.
Császári korona nagyon nem is ragyog,
Szentségtörő kézzel hozzá nem nyúlhatok.
Ugy látom, hogy nincsen itt semmi teendő,
Ní, most veszem észre, eltelt egy esztendő!

* A szemfüles olvasó kérdezheti: hogyan lehet minden poros, mikor előbb Peti letisztogatta? Ámde ne feledjük: „minden esztendő egy perc” és ennyi idő elég, hogy mindent újra belepjen a por.
(Cs. J.)

Császár (felébred):

Végezted dolgodat, mialatt aludtam?

Dani:

Mindent úgy csináltam, ahogyan csak tudtam.

Császár:

Itt van előtted egy kicsi és nagy láda
Válaszd az egyiket munkád jutalmára.

Dani (emelgetve):

Ez a láda könnyű, emez pedig nehéz,
Vaj, mi lehet benne: gyémánt, arany, vagy réz?
Az értékeesebbnek persze nagy a súlya,
Ha nem ezt választanom, volnék akkor mulya.
Kincsekért, vagyonért úgy hevül a vérem,
Ez legyen a bérem, a nagy ládát kérem.

Császár:

Magad választottad, vedd a jutalmadat,
És folytassd vigan nagy vándorutadat.

Dani (viszi a ládát):

Szent Isten, de nehéz! Majd leszakad karom,
Pedig haza vinni mielőbb akarom.
Magamat sokáig úgy tán nem fárasztom,
Ha a legrövidebb utacskát választom.
Jaj, de fáj a lábam, jaj, de fáj a vállam!
Nincs ember, ki cipel nagyobb terhet nálam.
A verejték rajtam nem fog felszáradni,
Isten! de ki fogok hazáig fáradni!

4. SZIN.

UJRA OTTHON.

Anya:

Mióta elmentek, nem izlik a kávé,
Sem a köleskása, sem a csokoládé.

Apa:

Kietlen a ház most, nem izlik a munka,
Hej de szomorú is, maradni magunkra!

Anya:

Miként a szedett fa, olyan árván állunk,
Nincs mosoly, nincs derű, kacagás minálunk.
Vajjon merre járnak, mit gondolsz, jó aptyuk.
Van-e mindennapra betevő falatjuk?

Apa:

Ne búsulj, örvendezz, édes feleségem,
Dani fiunk ott jön, vigan, egészségben.

Anya:

Isten hozott édes, szerelmes fiam!
Te vagy az? Te vagy az?

Dani:

En vagyok csakugyan, (leteszi a ládát, törli a verejtéket)

Édes apám, anyám, nagyon messze jártam,
Egy évig a kínai császárnál szolgáltam.

Anya:

Hallod ezt aptyukom? Be büszke a szívem,
Ily nagy urat szolgált a mi fiunk híven.

Dani:

Bemutatom munkám jól megcsolgált árát,
Jutalmul elhoztam ezt a nehéz ládát.
Kinyitom, megnézem most, hogy mi van benne,
Legjobban örülnék, ha csupa kincs lenne. (Kinyitja.)
Juj! láthattok jéggé fagyni szép örömet!
Ugy kell nekem, érzem, hogy e csufondáros
Bűnhődés számomra egész igazságos.
Azért végleg be nem vonom a vitorlát,
Most kiköszörülöm ezt a csunya csorbát. (Kiviszi a köszörűkövet.)

Apa:

Nézzed, anyjuk, nézzed, Peti is jön amott,
Keze üres, ő tán meg semmit se kapott!

Anya:

Isten hozott édes, szerelmes fiam!
Te vagy az? Te vagy az?

Peti:

En vagyok csakugyan,
Édes apám, anyám, nagyon messze jártam,
Egy évig a kínai császárnál szolgáltam.

Apa:

A kínai császárnak nagy ám a hatalma,
Gavalléros volt-e a munkád jutalma?

Peti:

Szabad választásra két ládát hozatott,
Igy szólt: bármelyiket díjul választhatod.
Szerény voltam mindig, ez volt az eszembe,
S a kisebbik ládát vettem a kezembe.

Anya:

Nyissad ki, nyissad ki! oly kíváncsi vagyok,
Ér-e az valamit, amit belé rakott?

Peti:

Kinyitom, kinyitom, jaj, szemem káprázik,
Csupa arany, ezüst, gyémánt, más se látszik.
Ezért ezer évig kellett vón szolgálni,
Alig győzőm e sok pénzt összeszámlálni.
E sok pénz a mienk, apámé, anyámé,
Bátyámé, most jut már minden napra kávé.

Apa:

Veszünk egy kis földet és ott sem henylünk,
Amíg meg nem halunk, gondtalanul élünk.

Peti:

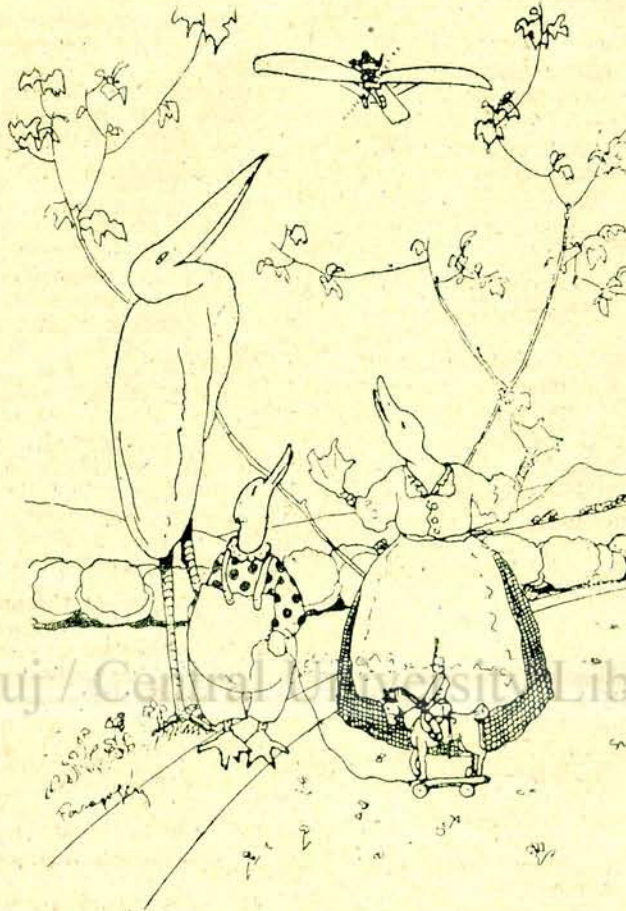
Hálát adok, Isten, hogy éltem meghagytad,
S hogy a mindennapi kenyerünk megadtad.
Még csak egy vágyam van, mit a szívem áhit,
Apám, anyám éltét őrizd meg sokáig.

(Szombathely.)

Anya még irni-olvasni nem tudó gyermekének nagyobb örömet nem szerethet, mintha megrendeli a 78 állatképet tartalmazó „TIERE IN SCHÖNEN BILDERN“ című könyvet. Ebből a könyvből a kiadó eddig 47.000 darabot adott el. A könyv gyönyörű műnyomó papíron készült és a német könyvgyártás remeke. A legolcsóbb karácsonyi ajándék, mert e pompás kötet mindössze 118.— leiba kerül és a pénz előzetes beküldése ellenében szállítja a Cimbora kiadóhivatala.

A REPÜLŐGÉP

Nos, Gólya nagysám, bámul, ugyebár?
Repül az ember, mint a sasmadár.
És Gágá nagysám? Bámul maga is,
No lám, az ember de nagyon hamis.
„Ó, ó, világ vége lesz nemsoká.“
Gágá asszony ezt imigy gágogá.
„Szó, ami szó, — Gólyáné így beszélt,
Nem látok én ebben semmi veszélyt,
Csak maga lát, mert maga nagy liba.
(Tyhü, szedte-vette, lesz itt galiba!)
Igen, nagysád sose gondolkozott,
Pedig tudom, sokat unatkozott.
De, bezzeg, én nemcsak kelepelek,
Repülve, állva, folyton figyelek,
S látom, az ember mi csodát mivel,
Kérded, hogy mivel? Hát az eszivel.

Az ő eszének nincsen messziség,
Megtékezé már a tenger vizét,
S hát itt, a földön, nem láttad, liba,
Mi gyorsan vágtat a gőzparipa?
Mind az ő műve. És ez nem elég:
Tenger s föld után övé most a lég.
Nem, nem tagadom, kissé fáj nekem,
Hogyha szemem a magasba vetem
S látom, az ember magasabbra száll,
Mint királyunk, a büszke sasmadár.
De helenyugszom, mást mit tehetek?
S a mult időkről kelepelgetek,
Mikor a rónaság volt szélesebb,
Tanyák környéke sokkal csendesebb —
Hej, rég volt, rég, más volt a világ,
Csak ti voltatok akkor is libák!

E—ó.

A RÓKÁRÓL ÉS A KAKASRÓL

— Heltai Gáspár meséje.*

Falu végén járkált a kakas, néhány tyukkal. Kapirgáltak a szemét közt, enivalót kerestek. A sövény mellett róka kezdett eléballagni a tyukok felé. Meglátja a kakas, megijed és mindjárt kukorékolni kezd s a tyukokkal együtt felrepül a sövényre.

Szépen köszön nekik a róka és így szól hozzájuk:

— Kakas uram, gyere csak alá tyuknénim-mel. Nagy-jó hirt mondok nektek, éppen csak ezért is jöttem ma hozzátok. A gyűlésből jövök. Mert nagy gyűlésünk volt, minden lelkes állat, vadak és madarak, mind ott voltunk a gyűlésen.

Kérdi a kakas:

— Mit végeztetek a gyűlésben?

— Minden jót, — felelt a róka. — Általános békességet szereztünk, hogy ezentul egyik vad se bántsa a másikat. Lejöhettek hát bátran, immár semmi okotok a félelemre.

A kakas ezenközben csak kinyújtja a nyakát, pislogatni kezd a szemével, mintha a messzeséget kémlelné. Látja ezt a róka s rászól a kakasra!

— Mi dolog ez? Mit nézegetsz?

— Ugy tetszik, — feleli a kakas — mintha amott a bokrok közül valami vizslák jönnének ki s egy emberforma is jön utánuk. Két agár is jön az ember után s mintha mind erre tartanának.

Kérdi a róka:

— Messze vannak-é?

Feleli a kakas:

— Nem nagyon. Csak ezen a halmocskán tul.

Azt mondja a róka:

— Én most elmegyek.

— Ne menj el, róka uram, — kérleli a kakas — valami beszédem volna még veled. Valamit kérdezni szeretnék tőled.

— Nem beszélhetek most tovább, — feleli a róka — mert nem akarnám, hogy az az ember az agarakkal idejőjjön és itt találjon engem.

— Miért? — kérdezi a kakas. — Talán bizony félsz tőlük? Hiszen, azt végeztétek a gyűlésben, hogy immár legyünk egyek és egyik is ne bántsa a másikat.

* Negyedfél száz esztendeje, hogy Heltai Gáspár, a híres kolozsvári prédikátor „Esopusból és egyebün-nen“ száz fabulát ültetett át magyar földre, s most Szentimrei Jenő, a kitűnő író vállalkozott arra, hogy ezekből a századok során elavult nyelvű mesékből egy könyvre valót a mai nyelvre írjon át, de úgy, hogy megmaradjon a nyelv ódon, erdélyi zamatja. E könyv a második könyve egy éven belől Szentimreinek, amely-lyel nagy szolgálatot tesz az erdélyi magyarságnak; a **Verses magyar krónika** az egyik, s ez a tanító mesés könyv a másik. Nem ajánlhatom eléggé a szülőknek, hogy mindakettőt szerezzék meg. **Elek nagyapó.**

Felel rá a róka:

— Mi úgy végeztük, de attól félek, hogy az agarak és a vizslák nem voltak ott s még nem hallottak semmit a dologról. Amíg én a végzé-sünket elbeszélem nekik, addig esetleg nem men-ne jól a dolgom. Ezért inkább eliszkolok innét.

És elpironkodott.

Értelme:

A fabula inti az álnokokat, kik éjjel-nappal álnokságos szivből ravaszságokat gondolnak ki, hogy felebarátjuknak kárt tehessenek és annak vagy marháját, jószágát maguknak kaparinthas-sák, vagy éppen magát az embert el is veszithes-sék. Az eféle ördögi, álnok természetűek, szépen tudják elfedezni magukban a latrot. Sima a szá-juk, szépen beszélnek, mást forgatnak a nyelvü-kön, s más van a szivükben. De álnok, lator szí-vüknek kivánságát nem vihetik véghez. Mert az Isten senkit úgy nem gyűlöl, mint a képmutatót, kinek a szive teli van álnoksággal. Mert az eféle teljesen ellenkezik az Isten természetével, mert az Isten Veritas, azaz tettetés nélkül való igaz-ság. És merő tisztaság és igazmondás. Ezért az eféle álnok latrok cselekedetinek elejét veszi olyképpen, hogy még álnokabbakat bocsát reá-juk, hogy álnokságukat a még nagyobb álnok-sággal megbüntesse és őket örök szegyenbe ke-verje. E világ rakva vagyon eféle példákkal.

MICHELANGELO. Ninesen művelt ember, aki e nevet ne ismerje. A XV. századnak halhatatlan olasz festője évszázadok után sem kopott meg hírnévben és szeretetben. Edes anyátnak egy szép könyvet ajánlunk, amely Michelangelo összes műveinek ragyogó fényképeit tartalmazza. Michelangelo 112 művének fényképeit foglalja magában e könyv, amely mindössze 162.— leiba kerül. Ilyen kevés pénzért ennyi gyönyörűséget könyv még nem nyújtott. A pénz előzetes beküldése ellenében szállítja a **Cimbora** kiadóhivatala.

Galgóczi magántanfolyam

*Teljes anyagi felelősség
mellett előkészít közép-
iskolai magánvizsgákra
és érettségire.*

BUDAPEST,
VIII. Mária
Terézia-tér 3.

ELEK NAGYAPÓ ÜZENI:

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben, melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

Ortutay Elemér, Beregszász. Jó volna, ha részletesen leírnád a kirándulásodat, mert akkor részt vehetnél a beszámoló pályázatban. Például, érdekelné olvasótársaidat, ha megírnád a beregdarócói városi árverés lefolyását, s ha megírnád, hogy Nagymihály megyének miért ez a neve. — **Lajos Mihály, Nagyvárad.** Minden szavadból meieg szeretet árad felém s ha te szeretnéd Kisbaczonban megcsókolni nagyapó érettetek dolgozó kezét, én meg ezzel a kézzel szeretném megsimogatni a te fejedet. Nagy örömem telik benned, mert szeretsz írni s „haladni a tudás ösvényén”. Hát csak haladj, édes fiam! — **Elekes Dezsőke, Torda.** Leveledet továbbítottam a kiadóhivatalnak. Azt hiszem, a postán kallódott el a neked járó könyv, s eddig pótolta a kiadóbaíci. — **Zalay Zoltán, Arad.** Azt írod, ezentul te is szorgalmas levélíró leszel. Számon tartom az ígéretedet. — **Petrovay Gabriella, Kolozsvár.** Levél ment. — **Bogdán József és Laura, Sepsiszentgyörgy.** A levelezőlapot továbbítottam a kiadóhivatalnak. — **Lőrincz Laczi, Nagyvárad.** Örvendek, hogy örömmel kezdted meg az új iskolai évet, mert akkor nem végzed bánattal. Rejtvényed jó. — **Lőrincz Sanyi, Nagyvárad.** Bizony, rossz annak, aki nem tanulhat s hogy tanulhatsz, ezért nem adhatsz elég hálát Istennek s utána jó szüleidnek. Örvendek, hogy a kiadóhivatalban átadták neked az arcképeket, s írtam a kiadóbaícinak, hogy teljesítsék, ha lehet, másik kívánságodat is. Rejtvényed sorra kerül. — **Szabó Jenő, Zágony. Háromszék megye.** Szeretnéd, ugy-e, ha olyan kedves és okos kutyácskád volna, amilyen a Jankó és Juczika Fokszija? Szívvel kívánom legyen. — **Barabás Magdus, Ketesd, Kolozs megye.** Jó a rejtvényed, de ird le újra nagyobb betűkkel, mert apró betűk miatt könnyen esik hiba. — **Cserepes Imre és Laci, Nagyvárad.** Eddig bizonyonnyal olvastad multkori leveledre a választ, mert én minden levélre válaszolok. — **Joó Józsi, Kolozsvár, Székely Ágnes, Arad, Lakotos Andor, Kolozsvár, Zádor Miklós, Imre és György, Arad.** Levelet, levelet, nemcsak rejtvényfejtést! — **Kovrig gyerekek, Torda.** Nyaralni voltatok, amiatt nem ment a levélírás. Értem, értem. Dehogy haragszom. Amint látom, elkerülte figyelmeidet, hogy hirdessem beszámoló pályázatot. Remélem, most is nyertek majd könyvet, mert van miről beszámoljatok. Róka Piróka levelének helyreigazítására elég volt rápillantanom: kitűnőt érdemeltek. A könyvtárak gyarapodására méltán lehetnek büszkék, mert nem ismételhettek elég szer, hogy a jó könyv a legjobb barát. — **Molnár Ferencz, Arad.** Ugyanazt mondhatom a te helyreigazításodra is. Nem lehetetlen, hogy a télen Aradra megyek. Remélem, akkor találkozunk. — **Zádor Miklós, Imre és György, Arad.** Levelet, levelet, nemcsak megfejtést! — **Lusztig Lajos, Nagyvárad.** Nem fogod látni a testvéreid karácsonyig, mert Nagyváradon tanulsz. Előre látom, hogy milyen szép lesz a karácsonyok hosszu távollét után. Számon tartom, hogy nemcsak

szorgalmasan fogsz tanulni, de szorgalmasan is írsz nekem. Kívánatos is, hogy szorgalmasan írj, mert írásodra ráfér a javulás. — **Láng Péter, Nagyvárad.** Nincs annak semmi értelme, hogy az újságból kivágod a rejtvényeket s úgy küldöd be a megfejtést. Elég, ha megszerezted a rejtvényt s hozzáírod a megfejtését. — **Muzsnay Gabriella, Székelyudvarhely.** Annak igen örvendek, hogy Petrovay Gabival levelezel, sőt édes anyád is írogat neki. Magam is levelezek vele. Édes anyádtól hosszu levelet várok, s ezt azért üzenem itt, mert amint én nem kaptam meg az ő leveleit, hátha ő sem kapja meg az enyémet, minthogy pontos címét nem tudom. Nemesak levelet, de mesét is várok édes anyádtól, téled pedig elvárom, hogy beszámolj a nyári vakációról. A kiadóbaícinak üzentem, hogy a Cimbora könyvvásárának negyedik sorozatát tartsa meg részedre karácsonyig. Hogy is mondta az egyszeri székely? Amikor pénz lesz, akkor karácsony lesz. — **Bogdán József, Sepsiszentgyörgy.** Levelezőlapodat továbbítottam a kiadóhivatalnak. — **Grünberger Erzsike, Zimándujfalu, Arad megye.** Most írsz először, de ígéréd, hogy ezután sürűbben írsz. Számon tartom az ígéretedet, s ha szorgalmasan írsz, én is szorgalmasan válaszolok neked. A kiadóbaíci pótolta a 24. számot. Remélem, megkaptad. — **Böszörményi Sándor, Pettény, Szatmár megye.** Örömmel értesültem, hogy beléptél unokáim seregébe, s várom a leveledet, hogy közelebről megismerjelek. — **Horváth Veca, Temesvár.** Anyukád segítségével tanultál meg írni és olvasni magyarul, s boldog vagy, hogy a Cimbora oly sok kedves alkalmat nyújt neked a magyar nyelv tanulására. Hogy hálás szívű vagy, látvalátom: közremunkálsz a Cimbora terjedésében. A kiadóbaíci sem lesz háládatlan. A nyári beszámolót várom. — **Killner Nusika és Picike, Belényes.** Ígéréd, hogy többet és szebben írsz ezután. Ezt igen helyesen teszed, mert ezáltal javulni és széppülni fog az írásod. — **Horváth Sárika, Székelyudvarhely.** Megkaptam a beszámolódát is, a levelezőlapodat is. A beszámolót nagy gyönyörűséggel olvastam, a levelezőlapot továbbítottam a kiadóhivatalnak. Hogy Vulkánba címzett leveletem nem kaptad, ezen már nem is esudálkozom: oly sürűn fordul elő a levelek elkallódása. Itt fejezem ki hát abbéli örömemet, hogy mily szépen fejlődöl, s már látlak is az iskolában, amint szeretettel oktatód a gyermekeket. — **Schilling Máriskó, Kolozsvár.** Elbucustál szép faludtól s egy őszi dalt irtál. Közölni nem közölhetem ugyan, de korodhoz képest meglepő ügyesen verselsz. Érdeklődéssel kísérem fejlődésedet. — **Martonossy György, Déva.** Pompásan helyreigazítottad Róka Piróka levelet. A kiadóbaícinak írtam, hogy küldje meg neked az 1926. évi 14. és 23. számot, ha van belőlök felesleges példány. A 27. számban amiatt nem volt regény melléklet, mert a kiadóbaíci nem kapta meg a regényhez rendelt rajzokat. Intézkedtem, hogy rajz nélkül is jöjjön a regény. Végre is, ugy-e, nem az a fontos, hogy van-e illusztrálva a regény, hanem, hogy jó-e az. — **Haurik Magda, Kolozs.** Megkaptam a kérdéses levelet, válaszoltam is rá, de sok levélre megy üzenet s így későn kerül sor rájuk. Róka Piróka levelének helyreigazítása idejében beérkezett. A határidő ez év vége. — **Sárközi Eszti, Bályok.** Levelet, levelet! — **Mártonffy Bandika, Nagyvárad.** Ugyanezt üzenem neked is.

Szentimrei Jenő: Verses magyar krónikája, melyből Elek nagyapó meleg ajánlásával mai számunkban is közlünk ismertetőt, a kiadóhivatal utján megrendelhető. Ára postaköltséggel együtt 40 lei.

A szeptember havi rejtvények megfejtése

25. szám. Pótlórejtvény: Bercsényi Miklós.
Pontrejtvény: Hunyadi János.

26 27. szám. Pótlórejtvény: Küszöbön guggol Sári néni (Petőfi).
Betürejtvény: Naplopó.

Megfejtették:

Zalay Zoltán, Elekes Dezsőke, Lajos Mihály, Joó Józsi, Millitz Magda, Kemény Zsuzsi, Derzsy Gabika, Kandel István, Székely Ágnes, Vogel Edith, Czigle Duci és Bazsa, Lakatos Andor, Balcsó Gyuszi és Margitka, Renner Vilmos, Máté Borcsa, Fülöp Ferike és Lacika, Zádor Miklós, Imre és György, Szendrei Ferenc, Pellion Nóra, Hanvay Erzsike, Szabó Jenő, Cserepes Imre és Laci, Barabás Magdus, Kovrig gyerekek, Láng Péter, Zádor Miklós, Imre és György, Molnár Ferenc, Székely Ágnes, Schilling Máriskó, Mártonffy Bandika, Sárközi Eszti.

A megfejtők közt 8 könyvet sorsoltunk ki. Tökmag király öfelsége Elek nagyapó kalapjából a következők nevét húzta ki: Zalay Zoltán, Sepsiszentgyörgy; Kemény Zsuzsi, Nagyvárad; Schilling Máriskó, Kolozsvár; Zádor Miklós, Imre és György, Arad; Hanvay Erzsike, Csiz; Czigle Ducika és Bazsa, Gyimesbükk, Lakatos Andor, Kolozsvár; Kovrig gyerekek, Torda.

27 lei és 33 baniba kerül havonta édes anyátnak, nagy leány testvéreteknek Németország legötletesebb kézimunka újságja, a „Frauen-Fleiss“. Rengeteg kép és ötlet. Az anyagra másolható mintarajz és nyomott sablon mellékletekkel fél évi ára 163.— lei. A pénz előzetes beküldése ellenében szállítja a Cimbora kiadóhivatala.

CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

Szerkesztősége: Fatauni Mici (Kisbaczon) u. p. Batanii-Mari (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék megye). E címre küldendők a Cimbora részére szánt kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatala: Satu-Mare (Szatmár) Str. Reg. Carol (József fñh.-u.) 12. A kiadóhivatalhoz küldendők a lap előfizetési bejelentései, díjai, könyrendelések és mindennemű a lap küldését, megszüntetését célzó közlemény.

Előfizetési ára félévenként:

Romániában: 200 lej.

Csehszlovákiában: 40 korona.

Magyarországon: 6 pengő.

Jugoszláviában: 100 dinár.

FEJTŐRŐ:

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a rejtvények megjelenését követő hónap 10-ik napja.

KOCKAREJTVÉNY.

Beküldte: Simon Erzsi és Ilonka.

A	MI	H
P	LY	Á
M	O	T

Megfejtése egy híres költő neve.

PONTREJTVÉNY.

Beküldte: Szendrei Ferencz.

B . k . c . Ő y . r .

Megfejtése egy erdélyi fejedelem.

PÓTLÓREJTVÉNY.

Beküldte: Vas Éva.

- ickó
- mre
- lma
- arca
- ándor
- rany
- ató

Arany János egyik versének címe.

BETUREJTVÉNY.

Beküldte: Fodor Gábor.

nap—éj

A CIMBORA KÖNYVVÁSÁRA

Újdonságok! Díszes kiállításban, pompás kötésben, gyönyörű képekkel

Jókai Mór meséskönyve.

A nagy magyar mesemondó legszebb gyermekmeséi vannak egybegyűjtve ebben a könyvben. Próza váltakozik benne verssel, mese valósággal, legenda történelemmel. A múltba szállunk vissza a képzelet csillogó birodalmába, ahová a legékesebb beszédű kalauz, Jókai Mór vezérel vissza, bennünket. A kötetet Bán Tibor 29 rajza ékesíti.

Ára mélynyomású, félvászonkötésben 135 lei. Egészvászon, négyzsinnyomású kötésben 265 lei.

Mikszáth Kálmán: A kis primás.

Hippolytról, az esztergomi gyermekprimásról szól ez a legendás történet, aki Mátyás király olasz feleségének szeszélyéből nyerte el Magyarország legnagyobb papi méltóságát. Mikszáth, az aranyos meseszövegő színes és vidáman csillogó képekben vetíti eléink Mátyás pompás palotáját, az udvari életet, egy darab magyar történelmet.

Ára mélynyomású, félvászonkötésben 135 lei. Egészvászon, négyzsinnyomású kötésben 265 lei.

Benedek Elek: Székely Tündérország.

Ha Elek nagyapó könyveit említjük, úgy azoknak a Cimborá olvasóikhoz nem kell ajánlás. Benedek Elek neve fogalom ma és ez a fogalom nem csak egy varázsos mesevilágot jelent, hanem jelenti magát Székelyországot. A székely föld csodálatos mesetalajába gyökerezik minden írása, úgy hogy írásainak olvasása az erdélyi gyermek számára nemcsak öröm, hanem édes kötelesség.

Ára díszes vászonkötésben 180 lei.

Ifj. Gaál Mózes: Muki és Bubu kalandjai az őserdőből a garázsig.

Muki, a fürgé majom és Bubu, a nehéztestű, flegmatikus elefánt kalandos történetét mondja el könyvében a szerző. Az afrikai őserdőből kikerült két pajtás érdekes fordulatokban, rendkívül mulatságos kalandokban bővelkedő története végig leköti az olvasót, aki nagy érdeklődéssel kíséri figyelemmel, barátaink utját a civilizáció felé.

Ára albumalakú egész vászonkötésben, Mühlbeck Károly rajzaival 340 lei.

Magyar mesék Rózsáskertje:

Feljegyezték: Arany László, Tompa Mihály és Voinovich Géza. A gyönyörű magyar népmesék lassanként feledésbe merülnek. E kötetnek az a célja, hogy magyar meséket adjon magyar gyermekek kezébe. E kötet meséi ép magyar nyelven szólnak a gyermekekhez, megtisztítva mesék bántó képtelenségeitől és művészi módon éreztetve a mesében rejlő igazságot. A kötetet Fáy Dezső 4 színes és 25 fekete rajza díszíti.

Ára mélynyomású félvászonkötésben 135 Lei. Egészvászon, négyzsinnyomású kötésben 265 lei.

Rákossy Viktor: Bobby és Csiba.

A nagy elbeszélő az ifjuság számára írta e könyvet, amelynek egyszerű bájában, ragyogó ötletességében és meleg jóságában a felnőtt is gyönyörűségét találja. Mulatságos és tanulságos mese keretében szövődik, a történet két hősenek, két kutyának a sorsa, akik különböző kalandokba keverednek, szomorú és vidám helyzetekbe jutnak, de a történetet rajtuk kívül kitűnően megfigyelt és megrajzolt, az életből merített alakok játszáka

Ára mélynyomású félvászonkötésben 135 lei. Egészvászon, négyzsinnyomású kötésben 265 lei.

Szondy György: Barlanghy Balambér.

Az ifjúsági írók között Szondy Györgyöt sem kell a Cimborá kis olvasóinak bemutatnunk. Börme című diákregegye után, az 1926. évben Barlanghy Balambér történetét is a Cimborá számára írta és még élénken emlékeztetünkben van az a nagy elragadtatás és érdeklődés, mellyel akkor olvasóink e pompás kis regény menetét kísérték. Ára félvászonkötésben 87 lei.

Z. Tábori Pirokska: A Békesziget.

A folyó év első és második negyedében közölt érdeklésítő regényünk könyvalakban való megjelenéséről is beszámolhatunk. E fordulatokban gazdag történet a Cimborá olvasói között őszinte tetszést aratott, s minden egyes folytatása elé feszült érdeklődéssel nézett minden olvasónk. A regénynek kiegészítő első része, „Világjáró Péter kalandjai” ugyancsak megjelent könyvalakban. Mindkét kötet olcsó kiadásban, de azért szép kiállításban és színes kötésben kapható. Ára kötetenként 55 lei.

Fenti árakban a postaköltség mindenütt bennfoglaltatik. A könyveket az összeg előzetes beküldése, vagy utánvét mellett szállítjuk, mely utóbbi esetben azonban az utánvételi díjat külön számítjuk fel.

AESOPUS lapkiadó és könyvterjesztő
Satu-Mare.